

لهمبر مانگرتن

ويلاديمير نليچ لښين

وهرگران: هيو ائهماني

له هماغوی يه کم دا دېږي روونکردنه ويه کم بو روودان و پهره سندنې مانگرتنه کان بدوزينه وه. هر که سيک که مانگرتنيکي وه بير بيته وه که نه زموني که سي خوی، راپورتي که ساني تر و يان روژنامه کان بيت، لېر سرنجی بو نه وه راده کيشریت که مانگرتنه کان له شويناندا رووده دن و پهره دستين که کارخانه ی گهره ی لي دروست کراون و له رووی رېژه يوه روو له زياد بوون. زور به کمی دتوانين کارخانه يه کی گهره -سعدان و بگره هزاران کړيکاري هېي- بدوزينه وه که مانگرتنيکي به خو وه نه ديي. نه کاته ی که له روسيا تنيا چندانه کارخانه ی گهره بوونيان هېو، ژماره ی مانگرتنه کانیش کم بوو؛ به لام کاتيک کارخانه گهره کان -چ له ناوچه پيشه سازي که نه کان، چ له شاره کان و ديهاته تازه بنياتنراوه کان- به خيرا يی گه شعيان کرد، ژماره ی مانگرتنه کانیش روو له زياد بوون چوون. به لام بوچی مانگرتن هميشه له کارخاناندا رووده دا که بهرهمی زوريان هېه؟ هوکاره کی نه وه که سرمايه داری دېي به ناچاری بيي به خباتي کړيکاران به دژي خاونه کارکنان و کاتيک بهرهمه ينان به شيو هيه کی يه کجار زوره، نه خباته خوی له مانگرتن دا دهنويي.

يارمه تيم بدن که نه وه شي بکه موه.

کاپيئاليزم، نه پيکه اته کومه لايه تييه که تيايدا زموي، کارخانه کان، ناميره کان و هتا دواي... له ژير رکيفي کوملک خاوه ن زموي و سرمايه داردان که ژماره يان هينده ی ژماره ی پنجه کاني دهسته، نه مه له کاتيک دايه که کوملې بهريني خه لک خاوه ني هيچ شتيک نين يان خاوه ني شتيکي زور بچوکن، هر بويه پي مله که خوی وکوو کړيکاريک به کړي بدا. خاوه ن زموي و سرمايه داره کان، کړيکاران به کړي دهگرن و وايان لنده کن که فلانه شتومک به مبهستي فروش له بازاردا بهرهم بهين. وه هسروه ها، خاوه نکار تنها هر نه ونده حقه دست به کړيکار ددات که به شي ژياني نه مرنه ی خوی و بنه مال که ی بي، له لاولوه نه وه ی له کړي کاري کړيکار ده ميننه وه وه ک قازانچ ده چته گيرفاني خاوه نکاره وه. هر بويه له نابووری سرمايه داری دا کوملې بهريني خه لک، کړيکاري به کړيگراون و بو خويان کار ناکن به لکو له بهرامبر حقه دستيک دا کار بو خاوه نکار ده کن. ده کړي تيگمين که هو لي هميشه ی خاوه نکار له پيناو کم کردنه وه کړي کاري کړيکارانه؛ هر چي که متر کړي کار بدن، بهو راديه قازانچي خويان زياتر و زياتر دېي. له لاولوه هو لي کړيکار بو نه وه ی که کړيه کی زياتر وهر بگري تا کوو بتواني بو بنه مال که ی خورا کيک به راديه کی پيوست و باش وده ست بيي، له مالي باش دا بژين و هسروه ک خه لکي تر جل و بهرگی جوان له بهر بکن، نه ک وکوو سوال که بژين.

هر بويه خباتيکي بهر دهوام له نيوان کړيکار و خاوه نکار له سر کړي کار له ناراديه؛ خاوه نکار نازاده که کام کړيکاره که پي باشه به کړي بگري، هر بويه ده چته سوراغي هر زانترينيان. وه هسروه ها کړيکاريش نازاده که خوی به خاوه نکاريک که خوی پي باشه به کړي بدا، هر بويه ده چته سوراغي خاوه نکاريک که زورترين کړي کار ددا. به بي له بهر چاو گرتني نه وه ی که کړيکار له شار کار دهکا يان له ديهات، خوی به خاوه ني زموي، جوتيا ري ده ولهمه ند و يان خاوه ن کارخانه به کړي ددا، نه ولای مامه ل که ی خاوه نکاره، و هر له گمل نه و پشدايه که له سر کړي کار شهر دهکا.

به لَام نایا بهراستی بو کریکاریک وک تاک توانای بهر موپیش بردنی ئو خهباته مهيسره؟ ژماره ی کریکارهکان پروو له زياد بوونه: جوتیارهکان مال و حالیان ویران دهبی و له دیهاته‌کانهوه همدین بو شارهکان و کارخانهکان. خاوهن زهوی و کارخانه‌دارهکان خهريکی بهکار هیئانی نامیرگه‌لیکن که کار له کریکار ددزی. له شارهکاندا بیکاری پروو له زیادبوونه و له لادیکانیش ژماره ی سوالکهرهکان بهر مو زياد بوون دهچی. خهبات له دژی خاوهنکار بو کریکار وک تاک ورده ورده خهريکه ئهستم دهبی. کریکاریک که داوای حقه‌دستیکی مامانوند له خاوهن کار دهکا یان به حقه‌دستی همرزان رازی نابی، پروو بهرووی ئو جوابه ی خاوهنکار دهبیتهوه: "برو دهرهوه! خه‌لکانیکی زوری برسی له دهرهوه چاوه‌رین و گه‌لیک کهیف خوش دهن که به حقه‌دستیکی کهمتر کار بکن".

کاتیک که هلمومرجی خه‌لک تا ئو رادهیه خراب دهبی که همیشه خه‌لکانیکی زوری بیکار له شار و دی بوونیان هه‌بی، و کاتیک کارخانه‌دارهکان سامانیکی له راده‌بدر پیکهوه دهنین و زه‌ویداره ورده‌کان له‌لایهن ملیونیرمکانهوه سهریان پان دمکریتهوه، کریکاری تاک —له بهرامبر سهرمایه‌داردا— به ته‌وای بی دهسه‌لات دمینیتهوه. لهو کاته‌دایه که دهرفت بو سهرمایه‌دار دهخولقی تاکوو کریکار تیکبشکینی، و هه‌تاکوو مردن نه‌ک ته‌نیا له‌خوی به‌لکوو له ژن و منداله‌کانیشی— وکوو کویله کار بکیشیتهوه. بو نمونه، نه‌گهر چاوپک لهو کارانه بکهین که تیایدا کریکار نه‌یتوانیوه پشتیوانی یاسا بو خوی مسوگر بکا و توانایی وهستانهوه له بهرامبر به سهرمایه‌داری نه‌بی، شایه‌تی سه‌عات کاریکی له راده‌بدرین (ته‌نانه‌ت ۱۷ تا ۱۹ سه‌عات له روژ دا)، کاری تاقه‌ت پروکینی مندالانی ۵ یان ۶ ساله، و هه‌چیه‌ک له کریکارانی همیشه برسی ده‌بینین که زور به هیواشی له برسان خه‌ریکن دهرن. نمونه‌که ی کریکار گه‌لیکن که له مالی خویاندا کار بو سهرمایه‌دارهکان ده‌کن؛ هه‌موو کریکاریک ده‌توانی نمونه گه‌لیکی لهو چه‌شنه وه‌بر خوی به‌پینتهوه.

ئو رادهیه له چه‌وسانهوه که له سهرمایه‌داریدا پرووددا ته‌نانه‌ت له سهردهمی کویله‌داری و دهره‌به‌گایه‌تی دا له‌هه‌مبه‌ر کریکاراندا پروو نه‌داوه. به تایه‌ت که کریکاران توانای بهر منگاریان نه‌بی، و له پشتیوانی یاساگه‌لیک که مله‌وریه‌کانی خاوهنکار بهر ته‌سک بکاتهوه، به‌هرمه‌ند نه‌بن. که‌واته بو ئه‌وه ی که نه‌گهن بهو ئاسنه له زه‌لیلی، کریکاران خه‌باتیکی بی هیوا ده‌ست پنده‌کن. و کاتیک بویان دهرده‌کوئ که به ته‌نیایی چه‌نده بی دهسه‌لات و بی هیزن و سته‌می سهرمایه، ههره‌شه ی له‌ناو بردنیان لی ده‌کا، ده‌ست ده‌کن به راپه‌رینی به‌کو مه‌ل له دژی خاوهنکار و مانگرتنه کریکاریه‌کان ده‌ست پنده‌کا.

له سهرمه‌تادا کریکاران نازانن که به‌دوای چه‌وه‌ن، وشیار نین له‌هه‌مبه‌ر هوکاره‌که ی؛ له‌به‌رئوه ده‌ست ده‌کن به شکاندنی ماشینه‌کان و تیکدانی کارخانه‌کان. ئه‌وان ته‌نیا ده‌یانهموئ که توره‌یی خویان نیشانی کارخانه‌دار بدن. هیزی کو مه‌لیان بو رزگاری له‌م هه‌لومهرجه تاقه‌ت پروکینه تاقی ده‌کانهوه، به بی ئه‌وه ی که هیشتاش بزائن بوچی له‌م هه‌لومهرجه ناله‌بار و بی هیوایده به‌سهر دهن و ده‌بی هو‌ل بوچی بدن. له هه‌موو ولاته‌کاندا توره‌یی کریکار له سهرمه‌تادا، وکوو شو‌ر شه دوور په‌ریزه‌کان خوی نیشان دا، له پرووسیا، پولیس و خاوهن کارخانه‌کان ناویان لینابوو "هه‌لچوون". ئه‌م شو‌ر شه دوور په‌ریزه‌کان، له هه‌موو ولاتاندا، له لایه‌که‌وه ده‌بوون به مانگرتنی ئاشتیخوازان و له لایه‌کی تره‌وه، ده‌بوون به هه‌وینی خه‌باتی هه‌مه‌لایه‌نی چینی کریکار بو رزگاری.

مانگرتن (یا خود ده‌ست له کار کیشانه‌وه) چ تایه‌تمه‌ندیکی بو خه‌باتی چینی کریکار هه‌یه؟ بو وه‌لام دانوه به‌م پرسیاره ده‌بی وینایه‌کی ته‌واوته ی له مانگرتن بکیشین. ههر وک پیشتر بینیمان، کریکاری کریکاریک به پیی ریکه‌کوته‌نی نیوان کریکار و خاوهنکار دیاری ده‌کری. به پیی هه‌لومهرجیکی وه‌ها، بینیمان که کریکاری تاک و ته‌نیا بی هیزه، که‌واته ته‌واون سروشتیه که کریکاران ده‌بی به شیوه ی به

کومهل بؤ خواسته کانيان خه بات و ټيکوښان بکمن، و ناچارن که مانگرتن گهلېک بؤ بهر امېرکي له گهل که مکر دنه وې حقه دست و بردنه سمر موهې حقه دست ريکبخن. راستيه کهې نه وې که له هر ولايتي سمر مایه دار بډا، مانگرتنه کړي کار په کان له نارادا همن. له ههمو شونېک، له ههمو ولايتي نه وروپايي و نه مريکا، نه و کاتهې که کړي کار مکان په گرتو و نين، ههست به بي هيزي دهکمن؛ و تهنيا کاتيک تواناي بهر بهر مکاني له گهل خاوهنکار يان ههيه که به کومهل دهست به مانگرتن يان ههريشه ي مانگرتن بکمن.

ههريچند سمر مایه داري زياتر و زياتر گهشه دهکا، و ههريچند کارخانه گهوره مکان خيراتر دروست دهکړين، و ههريچند سمر مایه داره بچوکهکان له لايمن سمر مایه داره زه به لاهه کانه و له مهيدان و هدر دندرېن، بهو راديه پيوستي خه باتي به کومهل زياتر و زياتر ههست پېده کړي، چونکوو بيکاري ورو له زيادوون دهکا، ململاتي سمر مایه دار مکان بؤ بهر ههم هيناني شتومک به ههريانترين شيوه، زياتر دهبي (بؤ نه مېهسته دهپانه وې ته نه و جېگايه ي که دهتوان حقه دستي که متر به کړي کاران بدن)، هه لکشان و داکشانه پېشه سازي په کان زياتر خوي نيشان دها و قهيرانهکان دژوارتر دهنه و. کاتيک که پېشه سازي بازاړي گهرمه، خاوهن کارخانهکان قازانجي گهوره دهکمن، به لام له بيري شريک کړني کړي کار دا نين؛ به لام کاتيک قهيران دهست پېدهکا، خاوهن کارخانهکان دهپانه وې زمره که له پي کړي کار هکاندا بنوسن. له کومهلگا نه وروپاييه کاندا پيوستي مانگرتن له کومهلگاي سمر مایه داري بډا تا راديهک بؤ ههمووان ناسراوه که ياساي نه و ولاتانه ناتوان مانگرتن قدهغه بکمن. تهنيا له وروسيه که ياساگلي درنده به دژي مانگرتن جېبه جي دهکړي.

به ههريحال، مانگرتنهکان - که له ناوېروکي کومهلگاي سمر مایه داري هوه هه لده قولن - نيشانه ي دهسپيکي خه باتي چيني کړي کاران به دژي نه و سيسته مه کومهل لايه تيه. کاتيک سمر مایه داري له گهل کړي کار يکي تهنيا که خاوهني هېچ شتيک نيه ورو به ورو دهبي، هه لومهرج باس له کويلايه تي بي نه ملا و نه و لاي کړي کار دهکا. به لام کاتيک هر نه و کړي کاره فقيرانه په گرتو و دهن، هه لومهرجه که دهگوري. هېچ سهره وني له دنيا دا به که لکي سمر مایه دار نايست مه گهر نه وې که بهتواني کړي کاراننيک په بډا بکا که نامه بن هيزي کاري خويان له سهر نامراز و شتومکيک که هي سمر مایه داره بخنه گهر بؤ نه وې سهره وني تازه بهر ههم بهينن. تا نه و کاته ي که کړي کاران ناچارن به شيوه ي تاک له گهل سمر مایه دار مکان مامله بکمن، کويله ي راسته يقينه دهپننه و که ناچارن بؤ ودهست هيناني پارويهک نان بهر دموام سوود به که سانتر بگهيمن. و دهبي تا کوتايي دنيا خزمهتکاري به کړي گيراوي زمان به ستر او بن. به لام کاتيک که کړي کاران داواکار په کاني خويان به شيوه ي کومهل داوا دهکمن و نامه بن دهسپهردار بن، کويله بوونيان کوتايي دي، دهنه و به مروق؛ داواي نه و دهکمن که نابي زهمهتيان تهنيا له خزمهت چند مفتخوريک دا بي، به لکو دهبي نه و که سانه ي که زهمهت دهکيشنيس و لنيکا که وکوو موقی راسته يقينه بژين. کړي کاران داواي نه و دهکمن که نه و انيس بين به ناغا. داواي نه و دهکمن که ژيانيان نابي بهو جوړه بي که سمر مایه دار مکان و خاوهن زهويهکان دهپانه وې، به لکوو دهبي بهو جوړه بي که خويان دهپانه وې. ههريويه سمر مایه دار مکان هه ميشه له مانگرتن دترسن، چونکوو زال بوونيان دهخاته ژير پرسيار موه.

له سروديکي کړي کار ي نالمانی دا، که سهارهت به چيني کړي کاره هاتوه که: "ههمو چهرهکان له خولانه و دهوستن، گهر بازوي به هيزتان بيه وې". له دنياي راسته يقينه شدا هر بهو جوړه يه: کارخانهکان، زه وې زهويدار مکان، ماشينهکان، هيلي ناسينهکان و هتد، وکوو چهرخي ماشينيکي گهوره دينه ههژمار - ماشينيک که ماده له کانهکان دهرده هيني، بهر ههميان لي ودهست ديني، ريکوپيکيان دهکا و دهپانگه ي نه يه شوني مېهست. ته واي نه و ماشينه له لايمن کړي کار موه جولهي پي دهکړي. کړي کاره که زه وې دهکيلي، کانزا دهرده هيني، و له ناو کارخانهکان دا خريکي بهر ههم هينانه، مال و کارگا و هيلي

ناسن دروست دهکا. کاتیک که کریکاران خو له کارکردن دهپاريزن مهترسی و هستانى تهواوى ماشينهکان له نارادايه. هر مانگرتنيک نهوه وهير سهرمايهدار دههينتهوه که کریکارهکان ناغای راستهقينهن نهوهک نهوان. کریکار گهلېک که هر جاره بهرتر له جارى پيشوو داواى مافهکانيان دهکن. هر مانگرتنيک که روودهده نهوه به گوڼی کریکاران هلدینى که له هلمومهرجيان دلسارد نهبنهوه، و نهوان به تنيا نين. سهرکهن که مانگرتن چ کاریگهریهکی گهوره لسهر خودی مانگرتوان و ههروهه لسهر کریکارانى کارخانهکانی دهوروبهر وه يان کریکارانى هر نهو کارخانهیه که له بهشهکانيتردا کار دهکن ههیه.

له کاتى ناسايى و ناشتى دا کریکار به بى بولهبول خهریکى کاره، لهگهل خاوهنکار مشتومر ناکا، سهارهت به هلمومهرجى خوشى هيچ قسهیهک ناکا. بهلام له کاتى مانگرتندا ماف و داواکاريهکانى به دهنگيکى بهرز هاوار دهکا، تهواوى ستمهکانى سهرمايهدارهکان و مهربير سهرمايهدارهکان دههينتهوه، ههرشتيک که مافى بى نهو لاو نهولای نهوه داواى دهکا، و نيتر تنيا بير له خوځى و حقهدهستهکى ناکاتهوه بهلکو بير له ههموو هاوکار و هاوچارهمنووسهکانى دهکاتهوه که هاودنگ لهگهل نهو دهستان له کار کيشاوهتهوه و به بى ترس باسى بيهشى دهکن و بو بهرموپيش بردى نمانجى کریکاران راپهريون. هر مانگرتنيک، کومهلېک بيهشى زور بو کریکارانى بهدوايهوه، بيهشى و بيدهرهتانيهک که تنيا دهکړى لهگهل شهر و بهدبهختهکانى شهردا بهراورد بکړى: بنهمالهیهکی برسى، بى داهات، دهستگيرکردن و زوربهى کات دهرکردن له شار و زیدى خوځى. لهگهل تهواوى نهو نازار و ناخوشيانه، کریکاران، به چاوى سووکهوه سهرى نهو کهسانه دهکن که سهفى مانگرتوان به جى دههیلن و دهچن لهگهل خاوهنکار ريکدهکون. لهگهل تهواوى نهو نازار و ناخوشيانه که بهدواى مانگرتنهويه، کریکارانى کارخانهکانى دهوروبهر، هيزيکى تازه دهگرن که دهبين هاوکارهکانيان ناوا نازايانه داواى مافهکانيان دهکن.

يهکيک له ماموستايانى گهوره سوسيايزم، ننگيلس، سهارهت به مانگرتنى کریکارانى نينگيلس ناوا دهلى: "خهلکانيک که نهوندهيان سهر ههیه تاکوو پشتى بورژوايهکی تاک له زهوى بدن، توانايى نهوشيان ههیه که پشتى ههموو بورژوازي له زهوى بدن و تيکيان بشکينن". به شيوهیهکی گشتى مانگرتن له يهک کارخانه بهسه بو نهوهى مانگرتن بو باقى کارخانهکانى تريس بگوازيتهوه. بهراستى که مانگرتن دهتوانى کاریگهریهکی نهخلاقى زور بينهاوتا و دهگمهنى ههبي، دهتوانى کاریگهرى زور گهوره لسهر وړه باقى کریکارهکانيتر ههبي کاتيک نهوان دهبين که هاوړى و هاوکارهکانيان چون نهگهر بو ماوهیهکی کهميش بى کوتايان به کويلايهتى خويان هيناوه و به دژى سهرمايهداران راپهريون.

هر جار که کریکاران مان دهگرن، زور بههيز نهنديشه سوسيايزم دهچيته ميشکى کریکارانهوه؛ نهنديشه خهباتى تهواوى چينى کریکار بو رزگارى له ستمى سهرمايه. زور پيشهاتوه که تا پيش له مانگرتنيکى گهوره، کریکارانى کارخانهیهکی ديارى کراو، يان لقيکى تاييهتى پيشهسازى، و يان شاريکى ديارىکراو، هيچ شتيکيان لسهر سوسيايزم بيستى يان بيريان ليکرديتهوه. بهلام دواى مانگرتن، کومله و نهجومهنى خويندنهوه له نيوياندا پيکهاتوه و ژومارهى کریکارانى سوسيايست زورتر و زورتر بووه. مانگرتن نهوه فزى کریکاران دهکا که پهى بهوه بهرن که هيزى سهرمايهدار و کریکاران له کويوه دى؛ فزيان دهکا که تنيا بير له خاوهنکار و يان هاوکارهکانى خويان نهکهنهوه، بهلکو بير له ههموو خاوهنکارهکان و تهواوى چينى سهرمايهدار و چينى کریکار بکهنهوه. کاتيک که کارخانهداريک له کوى رهنج و ماندووبوونى چندين نهوه له کریکاران، ميليونها سهرمايهى بهدهست هيناوه، بهلام خوځى له زياد کردنيکى کهمى حقهدهستى کریکاران دهويزى و تنانتهت له ههولى کهم

کردنهموې ئهو حقهدهسته دايه، و کاتيک کړيکاران له بهرامبري دا رادمهستن، و ئهو کارخانهداره به همزاران بنهمالهي برسي دهردهکاته سهر جادهکان، بو چيني کړيکار به تهواوتي پروون دهبيتهوه که چيني سهرمايهدار -وهکوو گشتيک- دوژمني چيني کړيکارن، و کړيکاران تهنيا دتوانن پشت به خويان و هيژي يهکگرتوويان بيهستن. زورجار پروودهدات که کارخانهدار -وهک خيرخوازيک- همموو همولي بو فريوداني کړيکاران دهخاته گهر، و به بانگهيشتي کړيکاران بو سهر سفره و خواني جوان همول بو شاردنهموې چهوساندنهموکان بدا. مانگرتن، هميشه هم فرت و فيلانهميان به زووي ناشکرا دهکا و هموه نيشاني کړيکاران دهدا که "خيرخوازمهميان" تهنيا گورگيکه له پيستي مهر دا.

همروهها، مانگرتن چاو و گوږي کړيکاران نهک تهنيا له هممبر ناوهرؤکي سهرمايهداري بهلوکوو له هممبر ناوهرؤکي حکومت و ياساکانيش دهکاتهوه. همروهک چون کارخانهدارمکان دهميانهموي پوزي خيرخوازي لبيدن، ههر بهوجوره نيردراواني حکومت و بهکړيگيراوانيان همول دهمدن که کړيکاران دلنيا کهنهموه که تيزار و حکومتی تيزاري، به پي ويستي ياسا، وهک يهک چاو له خاومنکار و کړيکار دهکا. کړيکاران هيچ شتيک له ياساکان نازانن، و لهگهل مهمورمکانی دمولت پيوندنيان نيه، بهتاييبت هموانهي که پوستي بالايان له حکومت دا هميه، ههر بويه له زوربهی کاتهکاندا باومريان پيدهمکن. دواتر مانگرتن پروودهدا. داواکاري گشتي، پشکينهي کارخانه، پوليس و زور جارانش هيژي سوپا لهبردم دهرگاي کارخانهدا رادمهستن. کړيکاران بويان دهردهکوهي که ياساکانيان شکاندوه: خاومنکارمکان ياسايي هم مافهميان هميه که له دموري يهک کوښنهموه و لهسهر چونيهي کهم کردنهموې حقهدهستهکان گفتوگو بکن. بهلام نهگهر کړيکارمکان به ليک تيگهيشتيکي هاوبهش بگن، هموا دهمن به تاوانکار! کړيکارمکان له مال و حاليان دهردهکړين، پوليس هم دوکانانهي که کړيکارمکان دهمانتواني به قمرز لهوي شتومک بهنين دادمخن و تمنانت کاتيک هلسوکوهي کړيکارمکان تهواومن ناشتيخوازانهي همول دهرري که سهربازمکان له دژي کړيکاران هان بدن. تمنانت فصرمان به سهربازمکان دهرري که تهقه له کړيکارمکان بکن و ههر هم کاتهي له پشتهوه تهقه له کړيکاره هلههاتوهکان، کړيکاره بي چهکهکان دهکن، خودي تيزار هموپهري سپاس و پيزانيني هميه بو هيژه چهکدارمکان (ههر بهو شيويه تيزار سپاسي هيژه چهکدارمکانی کرد که له سالي ۱۸۹۵ کړيکاراني مانگرتووي ياروسلاوليان دايه بهر دهست ريژي گولل و کوشتيانن) ورده ورده بو کړيکاران پروون دهبيتهوه که دمولتي تيزار خراپترين دوژمنيانه. چونکوو پشتيواني له سهرمايهدارمکان دهکا و دهست و قاچي کړيکاران دهبهستتهوه. کړيکاران ورده ورده همست بهوه دهکن که ياساکان تهنيا له خزمعت به مافهکانی سهرمايهدارمکانن که نووسراون، و مهموريني حکومت تهنيا و تهنيا پاريزمري هم مافانن، که دهمي چيني کړيکار بگرن و نههيلن که دواکاريهکانی و همزمان بهيني؛ چيني کړيکار دهبی بو خوي مافي مانگرتن، مافي چاپ و بلاو کردنهموې روژنامهي کړيکاري، مافي بهشداري کردن له کوربهندي نهتهومي که تيایدا ياساکان دنووسري و چاوهديري پهپرموکردني ياساکان دهکا، بهدهست بيني. حکومت زور باش دهماني که مانگرتن چاو و گوږي کړيکاران دهکاتهوه؛ ههر بهو هوپهشه که ناوا له مانگرتن دهرسي و دهست بو هممووشتيک دهبا بو هموي بهري پي بگري. بي هو نيه که جاريکيان و مزييري ناوخوي پروس -که نوبانگي تاييبتی همبوو له بهوادچوون و گرتني سوسياليستهکان و کړيکاراني وشيار- له بهرامبر به نوينهراني خهلک دا وتي: "له پشت ههر مانگرتنيکهوه، ديوزمهي شورش و راپهريپن له بوسهدايه".

ههر مانگرتنيک هم تيگهيشتنه له کړيکاران دا بههيز و گهشه پيدهدا که حکومت، دوژمنيانه و چيني کړيکار دهبی خوي بو خهبات به دژي حکومت و مافه رهمواکانی جهماور ناماده بکا. ههر بويه، مانگرتن هموه فيري کړيکاران دهکا که يهکگرتوو بن؛ هموه نيشان دهدا که تهنيا کاتيک دتوانن به دژي

سرمایه‌داره‌کان شهر بکمن که یه‌کگرتوو بن؛ فیریان ده‌کا که بیر له به‌رخ‌ودان و خه‌باتی چینی کریکار بکه‌نمه به دژي چینی سرمایه‌دار و به دژي حکومتی داپلوسینه‌ری پولیسی. هر بهو هوکاره‌یه که سوسیالیسته‌کان مانگرتن به "قوتابخانه‌ی خه‌بات" ناودیر ده‌کمن. قوتابخانه‌یه‌ک که تیایدا کریکاران فیری نموه دهن که چون بو نازادی همموو جه‌ماور، همموو که‌مپی کار له دیلیه‌تی کار به‌ده‌ستانی حکومتی و له دیلیه‌تی سرمایه، له‌گه‌ل دوزمنانیا شهر بکمن. به‌لام "قوتابخانه‌ی خه‌بات" خودی خه‌بات نیه. کاتیک که مانگرتن له ناو کریکاران دا به‌ربلاو ده‌بی، هندیک له کریکاران (له‌وانه هندیک له سوسیالیسته‌کان) شک لهوه ده‌کمن که چینی کریکار ته‌نیا ده‌توانی خوی له مانگرتنه‌کان، سندوقی مانگرتن، و یان کومه‌له‌ی مانگرتن به‌رتسک بکاته‌وه. که ته‌نیا له ریگای مانگرتنمه چینی کریکار بتوانی هلمومرجی ژیانی به‌شیوه‌یه‌کی به‌رچاو باش بکا و نازادیه‌کانی وده‌ست بیئی. کاتیک که کریکاران ده‌بین چ هیژیکی گه‌وره له مانگرتنی چینی کریکاری یه‌کگرتوو و مانگرتنه بچوکه‌کان دا بوونی هیه، هندیک وه‌ها بیر ده‌کمنمه که چینی کریکار نه‌گمر مانگرتنیکی سمرتاسه‌ری له همموو ولات دا به‌ریوه به‌ری ده‌توانی همرشتیک که له سرمایه‌دارن و له ده‌ولته‌ی داوا ده‌کا وده‌ستی بیئی. نم بیرورایه له ولاتانی تریشدا سهرده‌مانیک که بزوتنه‌وی چینی کریکار له هه‌نگاه‌کانی سهره‌تایی خوی دابوو و کریکاران هیشتا زور بی نهموون بوون بوونی هه‌بوو. نم بیرورایه هه‌له‌یه‌کی کوشه‌نده‌یه. مانگرتن یه‌کیک لهو ریگیانیه که کریکاران له ریگای رزگاری خویاندا که‌لکی لیوه‌ده‌گرن. به‌لام تاکه ریگا نیه و نه‌گمر کریکاران بیر له باقی ریگاکانی تر خه‌بات نه‌کمنمه، نه‌وا گه‌شه و سهرکه‌وته‌کانی چینی کریکار خاو ده‌کمنمه. نمه راسه نه‌گمر مانگرتنه‌کان بیانهموئ سهرکه‌وتوو بن بوونی سندوقی مانگرتن بو پشتیوانی دارای کریکاره مانگرتنه‌کان له کوی پرۆسه‌ی مانگرتندا پیویسته‌یه‌کی حاشا هه‌لنه‌گره. نم جوړه سندوقه کریکارانه له همموو ولاتانیتیش دا بوونی هیه؛ به‌لام لیړه له رووسیا، نم کاره به‌تایه‌ت هه‌له‌یه چونکوو پولیس شوین سندوقه‌که ده‌کوئ و ده‌یوزیتنه‌وه و پارهمان ده‌با و کریکاره‌کان ده‌ستگیر ده‌کا. هه‌لبه‌ته کریکاران ده‌توانن نم سندوقانه له پولیسه‌کان بشارنه‌وه، و سروشتیه که نم جوړه سندوقانه زور به‌نرخن و نیمه نامانه‌موئ کریکاران ناموژگاری بکه‌ین که بیر له دامه‌زاندنی نم جوړه سندوقانه نه‌کمنمه. به‌لام نابی و بیر بکریته‌وه که سندوقی مانگرتن تا نم کاته‌ی له رووی یاساییمه قه‌ده‌غیه ده‌توانی ژماره‌یه‌کی زور یارمه‌تیدری هه‌بی و تا نم کاته‌ی که ژماره‌ی یارمه‌تیدره‌کانی هینه کهم بی ناتوانی زور یارمه‌تیدر بی. هه‌روه‌ها، ته‌نانه‌ت لهو ولاتانه‌ی که یه‌کیه‌تیه کریکاریه‌کان به رسمی بوونیا هیه و بریکی زور پارمیان له‌به‌رده‌ست دایه، چینی کریکار هیشتا ناتوانی خه‌باتی خوی ته‌نیا له مانگرتن دا به‌رتسک بکاته‌وه. ته‌نیا پیویسته که وچانیکی کاتی له کاروباری پیشه‌سازی دا (وه‌کوو قه‌یرانیک، هر نم شته‌ی که خه‌ریکه له رووسیا نزیک ده‌بیته‌وه) رووبدا؛ تاکوو خاوه‌ن کارخانه‌کان نه‌گمر ته‌نانه‌ت به ده‌ستی نه‌نقه‌ستیش بووبی مانگرتن شکل پی بدن، چونکوو به قازانجیانه نه‌گمر بو ماوه‌یه‌ک کار نه‌کری و سندوقی مانگرتنی کریکاران خالی بیی. هر بویه به هیچ چه‌شنیک کریکاران ناتوانن ته‌نیا خویان له مانگرتن و کوبونمه‌ی مانگرتن به‌رتسک بکه‌نمه. هه‌روه‌ها مانگرتنه‌کان ته‌نیا کاتیک ده‌توانن سهرکه‌وتوو بن که کریکاران بتوانن کاتی شیاو بو مانگرتن هه‌لبژیرن، و کاتیک که ده‌زانن چون داواکاریه‌کانی خویان باس بکمن، و کاتیک که له‌گه‌ل سوسیالیسته‌کان له پیوه‌ندیدان و له‌لایم نمونه‌وه ده‌توانن راگیه‌ندراو و نامیلکه‌کان وده‌ست بیئن. هیشتا ژوماره‌ی نم جوړه کریکارانه له رووسیا زور زور کهمه و ده‌بی هه‌ول بو زیادکردنی نم جوړه کریکارانه، بو ناساندنی نارمانی چینی کریکار به جه‌ماوه‌ری کریکار و ناشنا کردنیا له‌گه‌ل سوسیالیزم و خه‌باتی چینی کریکار بدری. نمه نه‌رکیکه که سوسیالیسته‌کان و کریکارانی وشیارده‌بی پیکمه بیخه‌نه سهرشانیا و پیکمه بو نم مه‌به‌سته حیزبی سوسیالیستی چینی کریکار دامه‌زینن. هه‌روه‌ها،

مانگرتنه‌کان نهموۍ فیری چینی کریکاری هممو و لاتان کردووه که بو مافی کریکاران و به شیوه‌یه‌کی گشتی مافی میلله‌ت، به دژی دهولت خهبات بکهن. هر وهک وتمان ته‌نیا حیزب‌کی سوسیالیستی چینی کریکاره که ده‌توانی هم خهباته به به‌هیزکردن و بلاوکردنهموۍ چه‌مکگه‌لی دورست له دهولت و نارمانی چینی کریکار له ناو خه‌لک دا به سهره‌نجام بگه‌یه‌نی.

له کاتیکیترا ده‌تاییه‌تی باس له‌وه ده‌کهن که چو‌ن مانگرتنه‌کان له پروسیا ریبه‌ری دمکریږن و چو‌ن کریکارانی وشیار ده‌بی کله‌کیان لیومربگرن. لی‌ره‌دا ته‌نیا پ‌نویسته‌ ناما‌زه به‌وه بکهم که مانگرتنه‌کان، هر وهک وتمان "قوتابخانه‌ی خهبات"ن و نه‌ خودی خهبات و مانگرتنه‌کان ته‌نیا نامرازیکن بو خهبات و ته‌نیا لایه‌نیکن له بزوتنه‌وه‌ی چینی کریکار. کریکاران ده‌بی له مانگرتنه‌ دوره‌په‌ریزه‌کان زیاتر برو‌ن و بیر له خهبات بو‌ رزگاری ته‌واوه‌تی چینی کریکار و هممو که‌مپی کار بکهنه‌وه، هر وهک چو‌ن کریکارانی هممو و لاتنه‌کان -به‌ کرده‌وه- واده‌کهن.

کاتیک که هممو کریکارانی وشیار ده‌بته سوسیالیست، واته کاتیک که بو‌ رزگاری تیده‌کو‌شن و مه‌به‌ستیان بانگه‌شه و بردنی سوسیالیزمه بو‌ ناو کریکاران و هه‌لده‌دن که کریکاران فیری هممو ریگاکانی خهبات به دژی دو‌ژمنانیان بکهن، له هممو و لاتا ده‌گرتو ده‌بن، کاتیک که حیزبی سوسیالیستی کریکاری بنیات ده‌نین تا‌کوو خهبات بو‌ رزگاری هممو خه‌لک له ژیر سته‌می حکومه‌تی و رزگاری هممو کریکاران له دیلیه‌تی سهرمایه به‌رنه پ‌نش، ته‌نیا له‌و کاته‌دایه که چینی کریکار ده‌بیته به‌شیک‌ی دانه‌پراو له‌و بزوتنه‌وه کریکاریه گه‌وره‌یه‌ی که کریکارانی هممو و لاتنه‌کان تیایدا ری‌کخراو بو‌ون؛ بزوتنه‌وه‌یه‌ک که هممو کریکاران له ژیر ئالایه‌ک دا ده‌گرتو ده‌کا که به "کریکارانی هممو و لاتنه‌کان ده‌کبگرن!" نه‌خشیندراوه.